

**KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE BELLOVA VES**

na roky 2018 - 2023

Schválený Obecným zastupiteľstvom obce Bellova Ves č. 33/OZ/2019 zo dňa 14. júna 2019

ÚVOD

TEORETICKÁ ČASŤ

1 Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

- 1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
- 1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

ANALYTICKÁ ČASŤ

2 Analýza demografických údajov a sociálnej situácie

- 2.1 Obyvateľstvo
- 2.2 Školstvo
- 2.3 Služby
- 2.4 Nezamestnanosť

3 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

- 3.1 Sociálne znevýhodnené skupiny
  - 3.1.1 Seniori
  - 3.1.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
  - 3.1.3 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
  - 3.1.4 Zdravotne postihnutí
  - 3.1.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

4 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

- 4.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti

STRATEGICKÁ ČASŤ

5 Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb obce

- 5.1 Priority rozvoja sociálnych služieb obce

6 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

- 6.1 Finančné podmienky

7 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

8 Podmienky s spôsob zmeny a aktualizácie BBSS

9 Súlad poskytovania sociálnych služieb

ZÁVER

Zoznam použitej literatúry

Prílohy

ÚVOD

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách

Ďalším zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám obce a potrebám obyvateľov obce. Snahou obce je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb ako nástroj strategického plánovania plní funkciu oporného dokumentu, na základe ktorého dokáže samospráva efektívne plánovať rozvoj oblasti sociálnych služieb a vďaka ktorému sa nám bude daríť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité.

Dokument je svojim zameraním orientovaný výhradne na sociálnu oblasť a je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce.

TEORETICKÁ ČASŤ

1 VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladčovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ľažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovršenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencia, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyšej úrovne, a to:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019
- Národná stratégia na ochranu detí pre násilím Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020
- Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb TTSK
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorit rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020, ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády Slovenskej republiky v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálno technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorit Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorit je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurateli a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Miestna legislatíva

- všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- zásady poskytovania finančnej pomoci

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

Podľa § 80 zákona 448/2008 Z. z. – Pôsobnosť obce-

Obec

- a) vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
  1. odkázanosti na sociálnu službu
    - v zariadení pre seniorov
    - v zariadení opatrovateľskej služby
    - v dennom stacionári
    - v odkázanosti na opatrovateľskú službu
  2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
  3. odkázanosti na sociálnu službu v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti
  4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
  1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
  2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
  3. opatrovateľskej služby,

4. prepravnej služby,
  5. odľahčovacej služby,
  6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
  7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu:
1. poskytovaní sociálnej služby,
  2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osobe pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osobe pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osobe pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu:
1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
  2. rozhodnutí podľa písmena c),
  3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písma d),
- v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V ustanoveniach §§ 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

- (1) Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- (2) Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- (3) Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorími sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

- (1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci
  - a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
  - b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb v územnom obvode.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä:

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druchoch zariadení v územnom obvode obce,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druchoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb,
- f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb,
- g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

- a) posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce,
- b) predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnut' do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.

Obec schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou v obci alebo v časti a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácií a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb

Na trhu sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri – užívateľ, poskytovateľ a objednávateľ. Tieto tri skupiny sa sústavne a priebežne schádzajú a rokujú spolu o dohode, ako čo najlepšie naplniť predstavy a požiadavky každého z nich.

Prijímateľ sociálnej služby je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácií.

Poskytovateľ sociálnej služby je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

- a) verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok,
- b) neverejný poskytovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia a podobne.

Objednávateľ sociálnej služby je

Osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok - subjekt, kompetencií, ktorého je sociálna služba.

Sociálna služba je súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,

- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viest' samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypoteckárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. Občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napríklad:
  - občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
  - ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
  - mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy,
  - starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohodetné rodiny,
  - občania marginalizovanej rómskej komunity.
2. Marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najme v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté deti, mnohodetné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia,
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva,
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov.

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené či vylúčené skupiny obyvateľstva je bytová otázka zabezpečená vo forme zariadení sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky a podobne.

Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpečovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Núdza

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, alebo ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatou dávky a príspevkov nedosiahol účel. Úrad práce,

sociálnych vecí a rodiny určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky často krát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu.

Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov.

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoc v hmotnej núdzi a zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnosťou od 1. 7. 2018.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie
- základné vybavenie domácnosti
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa
- na mimoriadne liečebné náklady

túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. V súčasnosti dávku vypláca samospráva.

Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách.

ANALYTICKÁ ČASŤ

2 ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všeobecný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bellova Ves deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limít a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Bellova Ves napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudenie podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celostátej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, stým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti, a to:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov,
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

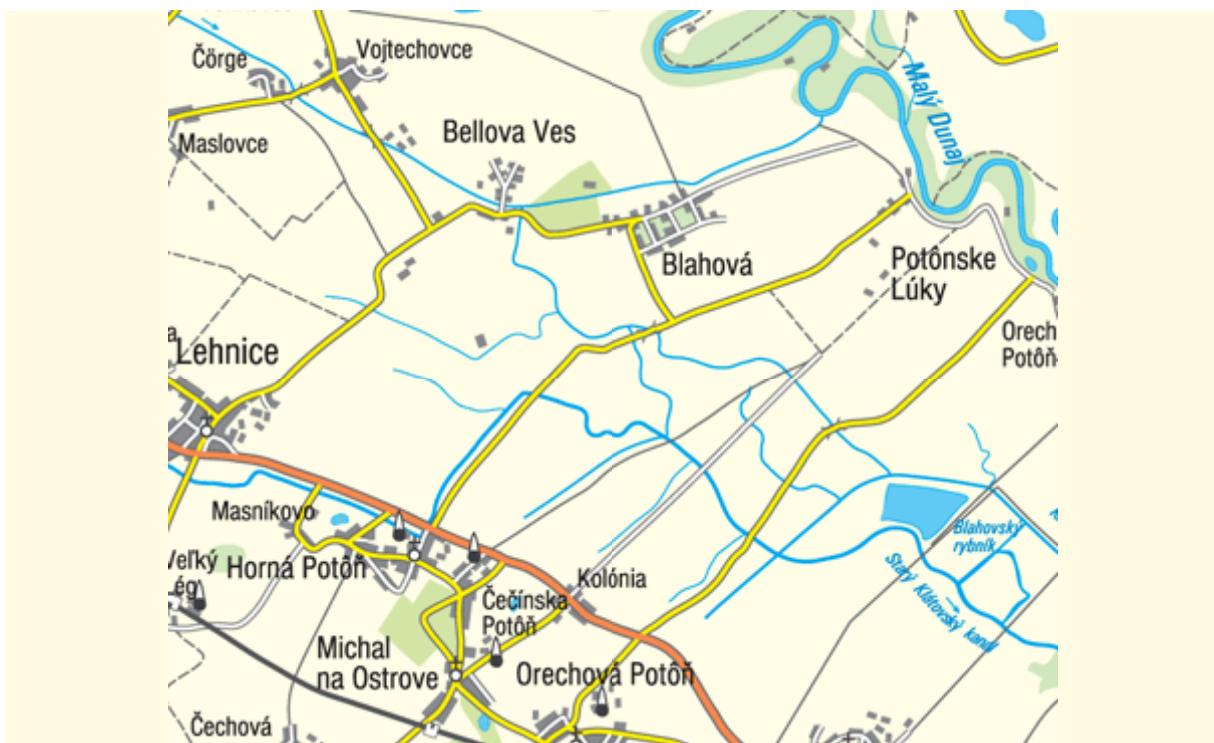
Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1. júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov Európskej únie.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do Európskej únie a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitosti. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektivitu poskytovaných sociálnych služieb a súčasne v snahe podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí v súčasnosti prebieha proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb na Slovensku. Vláda SR schválila dňa 30. 11. 2011 Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej len „Stratégia DI“). Slovenská republika sa týmto dokumentom hlási k celosvetovému trendu systematického odstraňovania dôsledkov dlhodobo uplatňovaného, ale už historicky prekonaného modelu inštitucionálnej izolácie a segregácie ľudí vyžadujúcich dlhodobú pomoc a starostlivosť v špecializovaných zariadeniach, menovite detí v náhradnej starostlivosti a ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov, a jeho nahradenie alternatívnym modelom služieb a opatrení, svojím charakterom čo najviac podobným podmienkam bežného života.

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov, odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme. Dňa 14. 12. 2012 bol schválený Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb. Vypracovanie Národného akčného plánu DI je jednou zo základných úloh Stratégie DI. Národný akčný plán DI predstavuje základný plánovací dokument Stratégie DI v oblasti prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb v Slovenskej republike.

Poloha obce

Obec Bellova Ves leží Podunajskej nížine v severnej časti Žitného ostrova na jeho staršom štvrtohornom jadre. Celková výmera územia obce je 693 ha. Intravilán obce leží v nadmorskej výške od 122 m n. m. – do 125 m n. m., stred obce vo výške 124 m n. m., územie sa zaraďuje do klimaticky teplej oblasti, suchej klímy, s malou inverziou teplôt. Odlesnený rovinný chotár tvoria piesky a štrky kolárovskej formácie, a na nich sú riečne uloženiny Dunaja. Má černozemné a nivné pôdy.

Chotár obce sa využíva na poľnohospodárske a taktiež na turistické a rekreačné účely.

Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza tiečej prírodnej lokalite, s vybudovanou infraštruktúrou a preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Obec Bellova Ves je súčasťou okresu Dunajská Streda je členom regiónu „Dunajskostredský“ a územne patrí do Trnavského samosprávneho kraja.

Vznik obce

Kolónia pod názvom Bellova Ves vznikla na území dvora Vitény až v 20. storočí (v roku 1923) v rámci I. pozemkovej reformy. Ako prvé kolónie boli na Žitnom Ostrove zriadené v roku 1921 kolónie Hviezdoslavov a Miloslavov. V roku 1925 sa jej súčasťou stala aj pôda z iných katastrálnych území - Rónyaipuszta a Csörgepuszta. Prídel pôdy kolonistom bol z veľkostatkov Šamorín vlastníka Vojtecha Pálffyho. Kolónia zasahovala do katastrálnych území Tonkovce, Vojtechovce, Maslovce, Čenkovce, Horná Potôň, Veľký Lég.

V roku 1929 mala osada 310 obyvateľov. K 01.10.1936 bolo v kolónii usadených 61 rodín, ktoré boli vlastníkmi od troch do dvadsiatich hektárov, v celkovej výmere 746,0948 hektárov.

Od roku 1938 už bola Bellova Ves samostatnou správnou jednotkou, kde žilo 26 rodín Moravanov, 25 rodín Slovákov, 9 rodín Maďarov a 1 rodina Čechov.

V obci bola otvorená aj jednotriedna slovenská škola. V obci bol založený Hasičský spolok a Potravné družstvo. Obec mala vlastnú knižnicu s 207 zväzkami kníh. V roku 1938 pripadla Maďarsku. Po roku 1945 sa stala súčasťou obce Tonkovce, z ktorej sa v roku 1955 osamostatnila. V rokoch 1976 - 1990 bola súčasťou obce Blahová. Od roku 1991 je opäť samostatnou obcou.

Charakter zloženia obyvateľstva prešiel početnými zmenami zapríčinenými osídľovaním v krízových rokoch.

2.1 Obyvateľstvo

Podľa posledných údajov k 31. 12. 2018 je v obci Bellova Ves prihlásených k trvalému pobytu 300 obyvateľov. Štatistické údaje o vývoji počtu obyvateľov nám ukazujú že nárast obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne a v poslednej dobe badať postupný nárast počtu obyvateľstva. Podrobnejší vývoj obyvateľov obce ukazuje tabuľka č. 2.

Obyvatelia obce

Obec Bellova Ves je národnostne zmiešaná obec:

- slovenská národnosť 56,77 %,
- maďarská národnosť 33,19 %,
- česká národnosť 1,31 %,
- moravská národnosť 0,44 %,
- a iná a nezistená národnosť 8,29%.

Rómska komunita v obci nie je a je ľažké štatisticky ju vykázať, nakoľko sa hlási budť k slovenskej alebo inej národnosti.

Obyvatelia obce boli v minulosti prevažne poľnohospodári. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky 2013 v obci žilo 245 obyvateľov, z toho 116 žien (47,35%) a 129 mužov (52,65%).

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

Vek	Počet	% zastúpenia
0 – 14	36	12,99 %
15- 60 muži	97	
15- 59 ženy	78	63,18 %
60 – viac	66	23,83 %
SPOLU:	277	100,00 %

Index starnutia: 1183,33

Zdroj: ŠÚ SR 2017

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Bellova Ves

Rok	Počet obyvateľov	Index starnutia
1991	156	152,00
2001	162	110,34
2009	199	
2011	241	78,13
2013	245	
2016	277	
2017	300	183,33

Zdroj: sodb.infostat.sk

Kvôli porovnatelnosti údaje sú počítané bilančnou metódou.

Vplyv demografického vývoja na vekové zloženie obyvateľstva v sledovaných skupinách sa od celorepublikového priemeru veľmi neodlišuje. Vekové zloženie obyvateľstva Slovenskej republiky sa za posledných 10 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnil. Keď porovnáme vekovú štruktúru obyvateľstva v obci za posledné roky tak vidíme, že obyvateľstvo začalo starnúť. Štatistické údaje a hlavne index starnutia nám ukazuje, že za posledných 10 - 15 rokov z vyrovnaného podielu obyvateľstvo začalo starnúť a obec stále viac prepadáva do negatívnych čísel. Na druhej strane môžeme konštatovať, že nárast poproductívneho obyvateľstva nie je taký rýchly ako u iných obcí Trnavského samosprávneho kraja.

Štruktúra obyvateľstva obce v dôsledku stálej prevahy poproductívneho obyvateľstva v blízkej budúcnosti prinesie demografický problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva. Jediná pomoc by bola nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny.

Kvôli permanentnej prevahy poproductívneho obyvateľstva je potrebné uvažovať o doplnení vhodnej formy poskytovania sociálnej služby v obci. Vhodnou alternatívou do budúcnosti môže byť zabezpečenie permanentného poskytovania opatrovateľskej služby a stravovania, zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny. Je potrebné preskúmať možnosť a potrebu vybudovania denného centra pre obyvateľov obce.

Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu subjektov poskytujúcich sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec.

2.2 Školstvo

V obci Bellova Ves sa z dôvodu nízkeho počtu detí nenachádzajú výchovné zariadenia ako Materská škola a Základná škola. Deti materskú a základnú školu navštevujú v susedných obciach Blahová, Lehnice, v Šamoríne alebo v Dunajskej Stredе.

Zo sociálneho hľadiska absencia pedagogického dozoru v obci záporne vplýva na dospievajúcu mládež.

2.3 Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Tabuľka č. 3 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo	1
Maloobchod	6
Služby	21
Spoločnosti	2

Zdroj: Vsetkyfirmy.sk

Miera ekonomickej aktivity v obci je okolo 44 %, časť obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Vyše 87 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. V obci chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s akýmkoľvek vzdelaním.

Zdravotníctvo, kultúra, šport

V obci nie je zdravotné stredisko s lekárňou. Zdravotné stredisko s lekárňou sa nachádza v susednej obci Lehnice.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity v obci

Detské ihrisko, futbalové ihrisko, možnosť turistiky a cykloturistiky, možnosti pre poľovníctvo.

Kultúrne zariadenia a aktivity

Obec má zriadenú obecnú knižnicu, avšak samostatný kultúrny dom nemá. Spoločensko – kultúrne aktivity sa organizujú v kultúrno – spoločenskej miestnosti obecného úradu (medzi miestnymi obyvateľmi nazývaný ako Kultúrny dom).

V obci je zavedený internet. Obec sa v roku 2018 a opäťovne v roku 2019 zapojila do iniciatívy Európskej komisie projektu WiFi4EU, ktorá podporuje myšlienku bezplatného pripojenia Wi-Fi pre občanov vo verejných priestoroch, ako sú parky, námestia, verejné budovy, knižnice. Obec bola v tomto projekte úspešná a získala poukaz vo výške 15 000 eur. Obec tak bude môcť poskytnúť predovšetkým občanom obce, ale aj návštevníkom, vysokokvalitný prístup k internetu vo verejných priestoroch obce tam, kde doteraz žiadny bezplatný hotspot Wi-Fi neboli.

Spoločenský život v obci je aktívny, zúčastňujú sa na ňom rôzne vekové kategórie od detí po seniorov. Obec organizuje tradičné podujatia ako napríklad tematické tvorivé dielne pre deti, stavanie mája, deň detí, deň obce, stretnutie seniorov, futbalové turnaje, privítanie Mikuláša, lampionový sprievod, vianočné trhy, tanecné zábavy a iné. Medzi najväčšie podujatia v obci patrí deň obce.

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom webového sídla obce www.bellovaves.sk, obecného rozhlasu, rozhlasu v mobile (PAGGO), sociálnej siete, ako aj prostredníctvom letákov distribuovaných do poštových schránok. V obci sú vytvorené podmienky pre trávenie voľného času a na uskutočňovanie rôznych obecných kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom podmienky na stretnanie sa pri rôznych príležitostiach.

2.4 Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v rôznych oblastiach, zväčša obyvatelia obce dochádzajú denne za prácou mimo obec.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedia svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedia evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tentorúdaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t. j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyrazení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej nûdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

Rok:	Miera nezamestnaných:
2001	9,88 %
2011	5,39 %
2017	3,24 %
2018	3,00 %

Zdroj: ÚPSVaR Dunajská Streda

Uvedené údaje odzrkadľujú nástup trendu, na jednej strane pozitívny, že región drží nezamestnanosť na úrovni ako je celoslovenský priemer, ale na druhej strane bada' odliv obyvateľstva za prácou z územia. Vyše 87 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obec. V dôsledku tejto skutočnosti by mala obec podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest v obci.

3 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb boli dostupné údaje v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi sociálnych služieb od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny.

Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie a aj v budúcnosti bude klášť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2015 – 2020.

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia, ako aj veľkosťou obce.

Sociálne služby podľa druhu sú:

- Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach.
- Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.
- Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ľažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovršenia dôchodkového veku.
- Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.
- Podporné služby.
- Sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

V obci nepôsobí zariadenie sociálnych služieb, v ktorom je možné zabezpečiť pobytovú sociálnu službu. V blízkosti obce sa nachádza sociálne zariadenie s pobytovou formou, najbližšie v Šamoríne alebo v Dunajskej Stredе, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby v zariadení.

Opatrovateľská služba nie je v prevádzke. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky.

V obci nie je miestna organizácia zdravotne postihnutých.

Na koordináciu sociálnej služby obec nemá vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci.

Sociálna agenda je zabezpečená dodávateľsky, a to prostredníctvom Spoločného obecného úradu v Šamoríne, sociálne oddelenie.

V blízkej budúcnosti bude nevyhnutné vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorm, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami. Preto obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu. Kvôli prevahе poproduktívneho obyvateľstva je potrebné uvažovať o doplnení vhodnej formy poskytovania sociálnej služby v obci. Vhodnou alternatívou do budúcnosti môže byť zabezpečenie permanentného poskytovania opatrovateľskej služby a stravovania so zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny. Je potrebné preskúmať možnosť a potrebu vybudovania denného centra pre obyvateľov obce.

Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu subjektov poskytujúcich sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby)
- stretnutia dôchodcov
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia).
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným
- v prípade potreby zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania

Obec v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce na základe zmluvy s poskytovateľom.

3.1 Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t. j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach.

Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórií, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych

služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluhe a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a) seniori,
- b) nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním,
- c) deti a mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,
- d) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím,
- e) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

3.1.1 Seniori

Identifikácia problémov vo všeobecnosti:

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýba miestna legislatíva
- chýbajú skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb
- chýba denné centrum

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomicke zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzené vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov	predprodukívny vek/%	produkívny vek/%	poproduktívny vek/%
2001/162	29/17,90%	101/62,35%	32/19,75%
2011/241	32/13,28%	152/63,07%	57/23,65%
2017/277	36/12,99%	178/63,18%	66/23,83%

Zdroj: sodb.infostat.sk

Občania nad 60 rokov tvoria necelých 24 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že ide o skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Ked' porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet a podiel ľudí predprodukívneho veku klesá a podiel poproduktívneho obyvateľstva narastá. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať 1 – 3 obyvatelia a umiestnenie v sociálnom zariadení 2 osoby.

Obec v prípade potreby by vytvárala technické a materiálne podmienky na činnosť základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v obci Bellova Ves, ktorá by mohla organizovať pre seniorov kultúrno-spoločenské aktivity v obci. Svojou aktivitou by inšpirovala mladšiu generáciu v obci.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitované chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti nie je.

Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby v územnom obvode obce Bellova Ves nie je vypracovaná a schválená obecným zastupiteľstvom.

Táto služba nakoľko nie je v prevádzke, nie je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Trnavského samosprávneho kraja, obcou Bellova Ves.

Jedáleň pre dôchodcov

Jedáleň pre dôchodcov v obci nie je, stravovanie v prípade potreby obecný úrad vie zabezpečiť od registrovaného dodávateľa stravy. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené interným predpisom.

Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená.

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- V prípade potreby vypracovať a schváliť všeobecne záväzné nariadenie obce o poskytovaní sociálnych služieb v územnom obvode obce.
- V prípade potreby vypracovať a schváliť všeobecne záväzné nariadenie obce alebo zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- V prípade potreby zabezpečiť opatrovateľskú službu.

- V prípade potreby zabezpečiť pobytovú sociálnu službu.
- V prípade potreby zabezpečiť stravovanie.
- Je potrebné preskúmať možnosť a potrebu vybudovania denného centra pre obyvateľov obce.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, je potrebné vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby seniorov (1x ročne prieskum).

3.1.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nižším vzdelaním

Identifikácia problémov vo všeobecnosti:

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nižším vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce

V spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Stredye, obec v prípade potreby môže organizovať verejnoprospešné práce - menšie obecné služby.

Vo väčšine prípadov by sa jednalo o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Aktivačná činnosť je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného občana, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi.

Zároveň obec podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov má možnosť uzatvárať Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. V rámci tejto činnosti sa podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrívania v režime nezamestnanosti je vo všeobecnosti nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatnitelným na trhu práce. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku.

Obec má v rámci svojich možností záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezadanbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie, a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby

Menšie obecné služby pre obec organizované obcou alebo rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je obec, je forma aktivačnej činnosti dlhodobo nezamestnaného občana vykonávaním prác, ktoré sú určené na zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych podmienok, kultúrnych podmienok, tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce, starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, podporu vzdelávania, rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností v sociálnej oblasti, rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt, doplnkové vzdelávanie detí a mládeže a na rozvoj a podporu komunitnej činnosti.

Menšie obecné služby pre obec dlhodobo nezamestnaný občan vykonáva nepretržite najviac počas šiestich kalendárnych mesiacov v rozsahu najviac 20 hodín týždenne okrem týždňa, v ktorom sa aktivačná činnosť začala, s možnosťou jej opakovaného vykonávania najviac počas ďalších dvanásť kalendárnych mesiacov.

Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov tak, aby splňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce .

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- Pomoc pri rekvalifikácii dlhodobo nezamestnaných.

3.1.3 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Identifikácia problémov vo všeobecnosti:

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima
- chýba miestna legislatíva

Mládež v obci je organizovaná, infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza v kultúrno – spoločenskej miestnosti obecného úradu a detskom a futbalovom ihrisku. V obci je možnosť športového využitia mládeže na nižšej úrovni. Obec poskytuje pozemky, ktoré slúžia ako detské ihrisko a/alebo ako futbalové ihrisko.

Hlavnou úlohou kultúrneho centra v obci Bellova Ves je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starat' sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne

a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Vzájomná spolupráca obce Bellova Ves so školami (materská a základná škola), ktoré navštevujú deti z obce je dobrá. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou. Obec organizuje podujatia určené deťom, ako napríklad tematické tvorivé dielne (v období Veľkonočných sviatkov, vyrezávanie tekvíc) deň detí, privítanie Mikuláša, lampiónový sprievod.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Zásady poskytovania finančnej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni v prípade potreby sa rieši prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V súčasnosti sa poskytuje dotácia vyplývajúca zo zákona deťom v materskej škole na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa. V základnej škole podporu zabezpečuje vzdelávacie zariadenie.

Obec nemá vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa a neposkytuje príspevok dobrým študentom.

Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cielovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí.

Ohrozená rodina je rodina, ktorá sa ocitla pod vplyvom vonkajších a vnútorných faktorov, ktoré ju ohrozujú. Najčastejšie ide o:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručnosti
- strata bývania, resp. rodina žije len v sociálnej ubytovni a nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok (najmä ako prostriedok na odbúranie stresu)
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie
- upadanie prostredia, v ktorom rodina žije
- chudoba, sociálne vylúčenie

Pri ohrozenej rodine sa nemuselo nevyhnutne vyskytnúť problémové - neželané správanie, ktoré by priamo ohrozilo dieťa či iného člena rodiny.

Dlhodobým neriešením krízovej situácie dochádza k rozkladu rodiny, v konečnom dôsledku až odlúčenie detí od rodičov na základe rozhodnutia súdu.

Obec momentálne nemá umiestnené deti v náhradnej rodinnej starostlivosti, reeduкаčnom zariadení ani v detskom domove.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurateli na sanáciu krízovej situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí.

Obec poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. V zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ktorý dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, je potrebné sa zaoberať predchádzaniu patologických javov. Úlohou obce je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov prebieha bez pomoci asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

Je potrebné vypracovať a schváliť:

- V prípade potreby vypracovať a schváliť Zásady poskytovania finančnej podpory novorodencom.
- V prípade potreby vypracovať a schváliť všeobecne záväzné nariadenie obce, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na potrebu asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním z obce Bellova Ves.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením z obce Bellova Ves.
- V prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi.
- Priebežne monitorovať potreby rodín v riziku sociálneho vylúčenia (1x ročne prieskum).

3.1.4 Zdravotne postihnutí

Identifikácia problémov vo všeobecnosti:

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb

- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi
- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci

Ťažko zdravotne postihnutí je skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Z kriteriálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórii:

1. Mentálne a psychické postihnutia
2. Zmyslové postihnutia
3. Postihnutia pohybového aparátu
4. Kombinované postihnutia
5. Ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórii postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia, a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní.

Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov, ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

V spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny je možnosť vytvorenia chránenej dielni pre zamestnanie zdravotne postihнутej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.

V obci nie je zriadená miestna organizácia postihnutých osôb. Kvôli adresnosti pri riešení problémov zdravotne postihnutých, bolo by vhodné založiť takúto miestnu organizáciu v obci.

Obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené interným predpisom.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená.

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- V prípade potreby vypracovať a schváliť zásady alebo všeobecne záväzné nariadenie obce, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- Preskúmať možnosť a potrebu založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých osôb.

- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie je potrebné vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby zdravotne postihnutých (1x ročne prieskum).

3.1.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Identifikácia problémov vo všeobecnosti:

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- informácie o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole
- pasivita občanov riešiť veci verejné
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé.

K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občanov bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- závislí občania

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategórii len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálou inkluziou. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevplývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasnym odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám rodinách.

V prípade potreby je možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej nádze, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné

podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Počet osôb sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami v obci je okolo 30, pre ktorých obec v roku 2011 zabezpečila potravinovú pomoc.

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- V prípade aktuálnosti vybaviť potravinovú pomoc pre sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami.
- Priebežne monitorovať potreby obyvateľov sociálne odkázaných (1x ročne prieskum).

4 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Obec Bellova Ves v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predprodukívneho veku len v prípade celkového nárastu počtu obyvateľstva. Je potrebné počítať s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby, najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú, že počet a podiel ľudí predprodukívnom veku každom roku prevyšuje počet i podiel poproduktívnych.

Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov	predprodukívny vek/%	produkívny vek/%	poproduktívny vek/%	IS
2001/162	29/17,90%	101/62,35%	32/19,75%	110,34
2011/241	32/13,28%	152/63,07%	57/23,65%	178,13
2017/277	36/12,99%	178/63,18%	66/23,83%	183,33

Zdroj: sodb.infostat.sk

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
  - a) poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie,
  - b) z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
  - c) nepriaznivého zdravotného stavu,
  - d) dovršenia dôchodkového veku,
  - e) terénnej sociálnej služby.
- rozšírenie bytovej výstavby – podpora opráv existujúcich obydlí,
- vyriešiť bezbariérovosť v obci
- zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení
- vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb
- zabezpečiť možnosť stravovania odkázaných osôb
- zabezpečenie opatrovateľskej služby
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu
- v prípade potreby zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb potrebných pre obec
- v prípade potreby zabezpečiť asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením
- v prípade potreby zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením
- vybudovanie denného centra

4.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom - záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti - vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity - pokoj vidieckeho prostredia a zdravé životné prostredie - blízkosť turisticky atraktívneho prostredia - dobrá spolupráca obecného úradu so školami, kde chodia deti z obce - existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity - udržiavané zvyky a tradície obce - aktívne spoločenské organizácie - nízka nezamestnanosť - členstvo v združeniach - dobré medziľudské vzťahy v obci - účasť dobrovoľníkov na rôznych podujatiach 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby - nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb - nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb - migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia alebo mimo obec - nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb - migrácia mladej generácie - nie je vyriešená bezbariérovosť v obci - chýba miestna legislatíva - nárast indexu starnutia - chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých a seniorov - absencia zdravotnej infraštruktúry - chýbajú skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb - absencia pedagogického dozoru v obci - chýba komisia pre sociálne veci - chýba denné centrum
O - Príležitosti	T - Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov - cielenie opatrení podľa miestnych potrieb - rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov - rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí - práca s verejnoscou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení 	<ul style="list-style-type: none"> - z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality - možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví - nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií - nárast počtu sociálnych kategórií občanov

životných situácií <ul style="list-style-type: none"> - podpora a rozvoj dobrovoľníctva - vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce - preventívne programy pre občanov so závislosťami - v prípade potreby založenie komisie pre sociálne veci - v prípade potreby zabezpečiť finančie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi - väčšia informovanosť o sociálnej politike - vytvorenie komunitného plánu sociálnych služieb - vybudovanie denného centra - v prípade potreby zabezpečiť asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním 	vyžadujúcich sociálne služby <ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb - postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity - nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby - neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít - hospodárska kríza - nedostatok odborného personálu - nedostatok financií na spolufinancovanie alebo financovanie projektov pre cieľové skupiny - zložitosť implementácie projektov - zvyšovanie segregácie a chudoby
---	---

Vyhodnotením pôsobiacich faktorov je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stánky. Počet a hlavne pôsobenia slabých stránok je prevahe nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak by tento stav v spoločnosti pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napäťia v komunite obce
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti.

STRATEGICKÁ ČASŤ

5 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Na dosiahnutie cieľa je potrebné využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v okolí obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb, aby boli v súlade so záujmom a potrebami cielových skupín v komunite obce.

5.1 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Bellova Ves

Priorita č. 1	Terénna opatrovateľská služba
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zretel'om na ich zotrvanie v domácom prostredí</i> ➤ <i>Aktivity smerujú k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cielovej skupiny a na zlepšenie medziľudských vzťahov.</i>

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Trnavský samosprávny kraj ➤ Registrovaný subjekt	

Priorita č. 2	Sociálna služba v zariadení
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zabezpečenie pobytovej sociálnej služby v registrovanom zariadení VÚC</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Trnavský samosprávny kraj ➤ Registrovaný subjekt	

Priorita č. 3	Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Zabezpečenie možnosti stravovania</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zabezpečenie finančnej podpory stravovania ➤ Zabezpečenie potravinovej pomoci
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Registrovaný subjekt ➤ ÚPSVaR Dunajská Streda 	
Priorita č. 4	Integrácia detí vo výchovno–vzdelávacom procese
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Individuálny prístup pri integrácii detí vo vyučovacom procese so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním ➤ Zabezpečenie asistenta učiteľa
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ MŠ a ZŠ 	
Priorita č. 5	Spoločensky neprispôsobivé osoby
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osobitný príjemca dávky ➤ Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ ÚPSVaR Dunajská Streda 	
Priorita č. 6	Nezamestnaní
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pracovné návyky ➤ Spolupráca s ÚPSVaR pri hľadaní zamestnania ➤ Pomoc pri rekvitalifikácii
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ ÚPSVaR Dunajská Streda 	
Priorita č. 7	Vybudovanie bezbariérovosti v obci
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Spracovanie výkresovej/projektovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) ➤ Vydanie stavebného povolenia <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona o verejnem obstarávaní ➤ Realizácia
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ MO Zdravotne postihnutých osôb ➤ MPSVaR SR ➤ Trnavský samosprávny kraj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dotácie z MPSVaR SR ➤ vlastné zdroje pre kofinancovanie
Zodpovedná osoba	
Priorita č. 8	Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb ➤ Novelizácia ➤ Registrácia sociálnych služieb na VÚC – podľa potreby - Denné centrum.
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Trnavský samosprávny kraj 	
Priorita č. 9	Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ➤ Spracovanie výkresovej/projektovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) ➤ Vydanie stavebného povolenia <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona o verejnem obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Kolaudácia <p>Fáza po realizácii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kvalitné sociálne prostredie
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Štátny fond ➤ Obyvatelia obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje
Zodpovedná osoba	
Priorita č. 10	Vybudovanie cyklotrasy
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zabezpečenie aktívneho športového vyžitia seniorov a mládeže ➤ Rehabilitácia zdravotne postihnutých ➤ Bezpečný presun obyvateľstva
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obec Bellova Ves ➤ Ministerstvo Financií a MPSVaR ➤ Trnavský samosprávny kraj ➤ MO zdravotne postihnutých osôb 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje pre kofinancovanie
Zodpovedná osoba	

Priorita č. 11	Vytvorenie zariadenia sociálnych služieb a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spolupráca ➤ Podpora ➤ Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zretel'om na ich zotrvanie v domácom prostredí
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2019 – 2023
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Registrovaný subjekt ➤ Obec Bellova Ves ➤ Trnavský samosprávny kraj 	

6 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KONCEPCIE ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bellova Ves úzko participuje na PHSR obce Bellova Ves. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce sú v súčasnom programovom rozpočte ohraničené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2019 – 2021 (podľa komunitného plánu na roky 2019 – 2023). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania.

Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanovy Obecné zastupiteľstvo obce Bellova Ves zodpovedné osoby a časový horizont realizácie podľa aktuálnosti, t. j. ako je to uvedené v predošej kapitole „*Priority rozvoja sociálnych služieb obce Bellova Ves.*“ v časti „**Časový horizont realizácie opatrenia**“.

6.1 Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby

Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby sú: určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity.

Obec Bellova Ves v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení. V prípade aktuálnosti časť „**Finančné podmienky**“ doplní dodatkom Komunitného plánu sociálnych služieb obce Bellova Ves.

7 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA KONCEPCIE ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb obce Bellova Ves na roky 2018 – 2023 budú predstaviteľia samosprávy (obecné zastupiteľstvo/starosta obce) a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Komunitný plán sociálnych služieb obce je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Bellova Ves minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie obecného zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb obce, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

8 PODMIENKY A SPÔSOB ZMENY A AKTUALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii komunitnom plánovaní – možnosti:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predloženom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnem zhromaždení

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority/ciele/potreby
- ak je možnosť získania finančných prostriedkov na konkrétné potreby
- ak sú nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb
- po uplynutí plánovaného obdobia.

9 SÚLAD POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ÚZEMNOM OBVODE OBCE

V súčasnosti obec Bellova Ves neposkytuje a nemá zapísanú sociálnu službu v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Trnavského samosprávneho kraja.

Obec v prípade potreby podporuje poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce na základe zmluvy s poskytovateľom.

Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce Bellova Ves:
V súčasnosti nie je registrovaný iný verejný alebo neverejný poskytovateľ sociálnej služby v územnom obvode obce Bellova Ves a žiadny subjekt neponúkol spoluprácu pri poskytovaní potrebných sociálnych služieb v územnom obvode obce Bellova Ves.

Obec Bellova Ves v prípade potreby vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a 40 zákona o sociálnych službách na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce, ak je to v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Bellova Ves.

ZÁVER

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii. Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti, no zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti predstaviteľom obce a obyvateľom obce, že sa snažia plniť vytyčené ciele i pri nízkej možnosti financií v situácií, keď prostriedky na ďalší rozvoj obce zo štátneho rozpočtu boli značne obmedzené.

Ing. Mária Jankovičová, MBA

starostka obce

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb – Woleková - Mezianová, SOCIA (2004)
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.sodb.infostat.sk
- www.bellovaves.sk
- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013 a Partnerská zmluva 2014 - 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Revidovaný národný akčný plán
- Dekády začleňovania rómskej populácie
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trnavského samosprávneho kraja
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb

Prílohy

Dotazník pre občanov obce Bellova Ves

Ako dlho žijete v obci Bellova Ves?

jmenej ako 5 rokov	viac ako 30 rokov
5 – 15 rokov	iné
16 – 30 rokov	

• Na koho sa obráťite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektornej forme sociálnych služieb ?

obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
získam informácie z internetu
opýtam sa na úradoch
takéto informácie nevyhľadám
neviem, doteraz som sa s takou situáciou nestretol/a

• Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena Vašej rodiny ?

snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí
spoľahl/la by som sa na pomoc inštitúcií
jiné /vypíšte/ .....
neviem

• Prosíme, označte všetky služby, ktoré v súčasnej dobe užívate Vy osobne alebo Vám blízka osoba:

poradenstvo
klub mládeže
klub dôchodcov
služby pre seniorov – jedáleň, opatrovateľská služba, ZPS ...
služby pre osoby so zdravotným postihnutím – denný stacionár,

prepravná služba ...
sociálna byty
iná /vypíšte/ .....
bez odpovede

5. Kto využíva danú službu ?

senior
dieťa so zdravotným postihnutím
osoba so zdravotným postihnutím
dlhodobo choré dieťa
dlhodobo chorý dospelý
osoba ohrozená závislošťou
človek v nepriaznivej životnej situácii / strata bývania, domáce násilie ...
nezamestnaný/á
iná odpoveď .....
bez odpovede

6. Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti ?

/max. 4 odpovede/

rodiny s malými deťmi	občania v prechodnej sociálnej kríze
rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím	neprispôsobiví občania
deti a mládež	nezamestnaní
seniori	etnické menšiny
osoby so zdravotným postihnutím	iná skupina .....
dlhodobo chorý	neviem
osoby ohrozené závislošťou	

7. Na ktoré oblasti pomoci by sa malo obec v budúcnosti viac zamerat' ? /max 3 od./

rozvoj služieb poskytovaných v domácnostach
linka dôvery
osobná asistencia, opatrovateľská služba
služby pre seniorov – jedáleň, ZPS
služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služby
chránené dielne – riešenie zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím
starostlivosť o osoby ohrozené závislošťou
iné .....

neviem

Štatistické otázky

Aké je zloženie Vašej domácnosti ?

jednotlivec	obaja rodičia s dieťaťom
jeden rodič s dieťaťom	manželia bez detí
viacgeneračná domácnosť	iný typ

Aké je Vaše zamestnanie ?

zamestnanec	dôchodca
študent	invalidný dôchodca
podnikateľ	nezamestnaný
bez odpovede	

Koľko máte rokov ?

menej ako 25	56 – 65
26 – 35	66 – 75
36 – 45	76 a viac
46 – 55	bez odpovede

Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

základné	vyššia odborná škola
stredné	vysokoškolské
stredné s maturitou	bez odpovede

Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti ?

veľmi dobrá	veľmi zlá
skôr dobrá	bez odpovede
skôr zlá	

Ste muž alebo žena ?

muž	žena